

**Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.**

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: **Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.**

**Naročnina naj se
plačuje vnaprej.**

**Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.**

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 28. novembra 1914.

Št. 61.

Z bojišč.

HUDI BOJI NA SEVERU.

Dunajski vojni poročevalec »Tages-
poste« je dne 23. t. m. naslikal položaj na
severnem in južnem bojišču tako-le:

Na Poljskem se je bitka, ker
so posegla v mes ruska ojačenja,
ki so bila najbrž odtegnjena armadi v
Vzhodni Prusiji, bolj razširila. Odlo-
čitev še ni padla. V splošnem položaju to-
rej ni nobene izpremembe zaznamovati.

V Galiciji so bili močni ruski na-
padi preko Dunajca s težkimi izgubami
za Ruse odbiti. Rusko prodiranje je bilo
tukaj ustavljeno.

Rusi se umikajo.

Kodanj, 23. novembra. Kodanjsko ča-
sopisje poroča iz Petrograda, da je rusko
armadno vodstvo odredilo strategično
umikanje na obrambno postojanko. Ruski
časopisi o zadnjih porazih do danes niso
objavili nobene besede.

Budimpešta, 23. novembra. Vojni
poročevalec »Pester Lloyd« piše: Načrt na-
šega armadnega vodstva se je sijajno posre-
čil, vse rusko zasledovanje ali ofenziva je
končala z velikim fiasco. Rusi so bili prisiljeni
ustaviti se in, ker nove razvrstitve skoro
ni bilo mogoče izvesti, bodo pač najbolje
storili, če se zopet v drugič umaknejo za
varno črto Visle in Sana. Morda je njihovo
umikanje že v polnem tiru, vsaj uradna
ruska poročila se glasijo tako, da se nekaj
podobnega, če že ni v tiru, vsaj pripravlja.

**Nemško poročilo: Ruske rezerve posegajo
v boj.**

Berolin, 23. novembra. Wolffov urad
poroča: Veliki glavni stan 23. novembra do-
poldne.

V Vzhodni Prusiji je položaj neizpre-
menjen.

Na Poljskem zavlačuje odločitev
nastop novih ruskih rezerv iz smeri
od Varšave.

Vzhodno od Čenstohowa in severo-
vzhodno od Krakova so se napadi zavezni-
ških čet nadaljevali.

Najvišje armadno vodstvo.

Še ni odločitve.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. urad.)
Uradno se poroča 23. novembra opoldne.

Na Rusko-Poljskem še ni padla odlo-
čitev. Zavezniki nadaljujejo svoj napad
vzhodno od Čenstohowa in severovzhodno
od Krakova.

Pri osvojitvi mesta Pilice so ujele naše
čete včeraj 2400 Rusov. Ogenj naše težke
artiljerije ima velik učinek.

Ruske čete, ki so šle preko spodnjega
Dunajca, niso mogle prodreti.

Vojni položaj je zahteval, da smo posa-
mezne prelaze preko Karpatov začasno pre-
pustili sovražniku.

Dne 20. t. m. je potisnil izpad naših čet
iz Przemysla obkoljene čete pred zapadno
in jugozapadno fronto trdnjave daleč na-
zaj. Sovražnik se nahaja sedaj izven pod-
ročja naših topov.

Namestnik šefa generalnega štaba,
pl. Höfer, generalni major.

Z JUŽNEGA BOJIŠČA.

Na Srbskem naš napad proti sovražni
postojanki na vzhodnem bregu
Kolubare uspešno napreduje. Odločitve

vsled slabega vremena, ki zelo ovira opera-
cije neposredno ni pričakovati.

BOJI V BELGIJI IN NA FRANOSKEM.

Kodanj, 23. novembra. Včeraj popol-
dne v Parizu objavljeno uradno poročilo
pravi: Napadov sovražne infanterije danes
skoro nič ni bilo, artiljerijski boji so bili
manj hudi. Na severu razsaja slabo vreme
in sneg, vse ozemlje ob kanalu Ysere vzhod-
no od Dixmuidena je poplavljen. Pred
Ramscappelle sta bila dva od Nemcev zapu-
ščena topova potegnjena iz vode. Streljanje
s topovi južno od Yperna je precej živahno.
V središču se ni nič važnega zgodilo. V Ar-
gonah so bili trije hudi napadi sovražne in-
fanterije odbiti. Na desnem krilu smo za-
sedli od Nemcev porušeni del Chauvenconra.
Malo dalje vzhodno smo se pomaknili
naprej.

Napetost med Francozi in Angleži?

Frankobrod, 23. novembra. »Frank-
furter Zeitung« poroča: Iz pripovedovanja
nemških ranjencev, ki so danes dospeli sem,
je povzeto, da se začinja prijateljstvo med
Francozi in Angleži izpreminjati v nasprot-
no. Francozje, pripovedujejo ranjenci, so
zadnje dni opozorili Nemce s kazanjem s
prsti in s klici na angleške patrolje. Nemci
so nato začeli Angleže drugega za drugim
postreljevati, ker so iz francoskih strelnih
jarkov pozdravljali z glasnim veseljem.

Nova angleška artiljerija.

Haag. Zasebna poročila javljajo, da
pošiljajo Angleži nove težke topove v Bel-
gijo. V mestih Boulogne in Dünkirchen so
izkrcali po 40 topov z municijo in potrebnimi
vozovi. To je začetek ojačevanja artilje-
rije na angleški fronti.

Nova Zelandija pošlje Angležem še 50.000 mož.

Ministrski predsednik Nove Zelandije
je obvestil angleško vlado, da lahko pošlje
na Angleško še 50.000 mož.

Nemci bitko v Flandriji odločno nadaljujejo.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz
Kodanja: Z zahodnega Flandrskega brzo-
javljajo: Povodnji sicer operacije zelo ovi-
rajo, a Nemci se energično naprej vojsku-
jejo. Došli so pionirji, da grade mostove.

General Pau opominja k vztrajnosti.

General Pau je izdal dnevno povelje
armadi, v kateri opominja vojake, da naj
z največjo vztrajnostjo zadržujejo naskaku-
jočega sovražnika, katerega ofenziva je do-
segla na vzhodu in na zahodu višek.

Francoska vlada se vrne v Pariz?

Kodanj, 22. novembra. Iz Bordeauxa
se poroča: V ponedeljek se vrneti v Pariz
senat in zbornica; tjekaj so že dospeli mini-
stri Briand, Sembat in Guesde. Celokupna
vlada jim sledi 8. decembra. Zasedanje
francoskega parlamenta se otvori 15. de-
cembra.

Napredovanje v Argonih.

Berolin, 23. novembra. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan,
23. novembra dopoldne.

Boji pri Nieuportu in Ypernu se nada-
ljujejo. Malo angleško brodoge, ki se je
dvakrat približalo obrežju, je bilo pregna-
no od naše artiljerije. Ogenj angleških
mornariških topov je bil brezuspešen.

V Argonskem lesu pridobivamo korak
za korakom na ozemlju. En strelski jarek

za drugim, eno oporišče za drugim jem-
ljemo Francozom. Vsak dan vjamemo pre-
cejšnje število Francozov.

Neko nasilno poizvedovanje proti na-
šim pozicijam vzhodno od Mozele je bilo z
našim protinapadom odbito.

Vrhovno armadno vodstvo.

Razna poročila.

Rumunska borza zaprta.

Bukarešt, 21. novembra. Borzni
svét je sklenil, da se borza za enkrat zapre.

Kako mislijo Bolgari?

Pariz, 21. novembra. (Kor. urad.)
»Temps« poroča iz Bukarešta: Vse stranke
na Bolgarskem so edine v tem, da mora
imeti dežela preden se udeleži vojne, ga-
rancije za uresničenje njenih sanj. Bolgar-
ska je dokazala svojo miroljubnost. Če bi
kljub temu posegla v vojno, bi se zamoglo
zgoditi to le v slučaju, če dobi Bolgarska že
poprej zagotovilo, da bodo izpolnjene njene
narodne želje.

Knez Trubeckoj v Nišu.

Iz Berolina: Knez Gregor Trubeckoj je
odpotoval v Niš, da zadnjič v imenu Ru-
sije poizkusi uvesti boljše razmere med
Srbijo in Bolgarijo.

Essad paša — srbofil.

Drač, 21. novembra. (Kor. urad.) V Ti-
rani je prišlo proti Essad paši do vstaje
radi njegovega srbofilstva. V Tirano odpo-
slani policijski šef iz Drača je proklamiral
obsedno stanje in je dal aretirati več na-
sprotnikov Essad paše.

Vsled tega koraka razdraženi, so odšli
baje prebivalci okolice proti Tirani in so
obkolili mesto. Iz previdnosti proti even-
tualnemu prodiranju vstavev proti Draču, je
odposlal Essad paša danes ponoči okoli ti-
soč svojih pristašev na višine okolice in
glavne dohode k Draču.

Promet s Tirano je ustavljen. Brzojav-
na zveza je pretrgana.

Zanimivosti iz vojske.

Ujeti srbski častniki o vojski.

Kakor je izvedela »Polit. Koresponden-
za«, tožijo srbski štabni častniki, ki so naši
vojni ujetniki, da je Srbija začela vojsko
čisto nepripravljeno, ker še ni skončala pri-
prav. Če bi se bila začela vojska dve leti
pozneje, bi bila morala Avstro-Ogrska po-
staviti proti Srbiji veliko več armadnih zbo-
rov. Srbija je bila ravno na tem, da naroči
500 novih topov in nadomesti ves vojni ma-
terijal, ki ga je porabila v balkanski vojski.
Avstro-ogrskim ujetnikom v Nišu se godi
dobro, njihovo število pa da ni veliko. Lo-
jalno zadržanje avstroogrskih Jugoslovanov
da je bilo za Srbijo veliko presenečenje.
Tankosić in tovariši, ki so vzrok vse ne-
sreče, se bodo gotovo morali zagovarjati.
(Major Tankosić leži po poročilu lista »Zeit-
ranjen v Nišu. Op. ured.) Izdajatelj »Poli-
tike«, Ribnikar in njegov brat da sta padla
na Cer planini. Vojne operacije vodi vojvo-
da Putnik, kot šef generalnega štaba pri
prestolonasledniku v Valjevu (?), kralj je v
Topoli in vlada v Nišu. Denarja da je v Sr-
biji dovolj in dobivajo častniki svojo plačo
redno. Vprašnja, ki so jih stavili častniki,

so dokazovala, da so bili o vojnem položaju popolnoma napačno informirani. Polkovnik R. ni hotel verjeti, da Przemysla nimajo Rusi. Priznal je možnost, da Srbija podleže, kar pa ni merodajno. Odločitev da je na Francoskem in da bo Francoska premagala Nemčijo. Sploh se je zdelo, da polkovnik R. od Francoske več pričakuje kakor od Rusije.

V podmorskem čolnu.

»Neue Hamburger Zeitung« objavlja par pisem, katerih pisci so se udeležili vojne v podmorskih čolnih. Iz zanimivih spisov posnemamo sledeče: »V nedeljo zvečer je bilo nenadoma naznanjeno: »Morje čisto, takoj ven! Pojavile so se sovražne ladje.« A že zopet ni bilo nič. Okoli pol 1. ure ponoči smo bili približno 30 m globoko v morju, vse je šlo lahko spat, kajti tam spodaj vam ne more nihče ničesar. Na periskopu sem zamogel opazovati, kako so se zunaj rinile ribe. Prišlo je to pač od svetlobe. Naslednje jutro smo bili trdno prepričani, da pridemo med sovražne ladje, kajti nad nami je bilo slišati vrtenje ladijskih vijakov; a bile so naše predstražne ladje, silno osupnjene radi našega pojava. Peljali smo se zopet domov, kjer smo se eno noč odpočili. Naslednji dan smo se spustili zopet 22 metrov globoko v morje, a smo morali čuti, ker je ležal čoln slabo. Zopet vse zastoj. Te dni smo imeli napad na angleške rušilce torpednih čolnov, ki so nas pa zapazili, ker je padel z naše strani strel. Okoli 10 torpednih čolnov se je zagnalo proti nam in križarilo nad nami. Hoteli so nas povoziti, a bili smo že pregloboko. A bil je to vendar strašen trenutek, ker smo bili v neprestani nevarnosti. Toda kmalu smo naleteli še na hujše. Nenadoma smo zaslišali zunaj ropotanje verig in žičnih vrvi. Zašli smo med mine. Srce nam je začelo silno biti in zahvaliti se imamo le okolščini, da smo se nahajali že dovolj globoko. Kdo ve, morda bi že par centimetrov višje zadostovalo, da bi zadeli ob mino, ki bi izpremenila naš čoln v par sekundah v nič. Tako pa smo zadeli le ob verige, s katerimi so pripete mine na tla. Toda časa trpljenja še ni dospela do viška. Ko smo se vračali, je razsajal še vedno silen vihar. Neki velikanski val nas je nenadoma potisnil navzdol. 56 metrov smo že bili pod vodo in ko je globočinski manometer zaznamoval 57, smo se oddahnili, kajti čoln se je zopet pričel polagoma dvigati. Ob 11. uri ponoči smo se vrnili na svoje mesto, seveda vsi izstradani. Kruh nam je namreč splensil in živeli smo že tri dni od trdega kruha.

Darujte za božičnico za vojake na bojišču!

Dnevne novice in dopisi.

Poveljnik 3. zboru o koroških vojaki.

Poveljnik 3. armadnega zboru, general pehote Colerus pl. Geldern, je koroškemu deželnemu predsedniku pisal: »V svojem in v imenu koroških delov 3. zboru prosim, da sprejmete, velečislana eksccelencia, za ljube pozdrave iz domovine našo srčno zahvalo. Korošci, stari in novi, se briljantno bijejo, so v vseh težavah in nevarnostih neizčrpne dobre volje; mogočno so pomagali kovati ime, ki si ga daje zbor sam s ponosno opravičenostjo: železni. Zame ni samo veselje, ampak tudi velika čast, da morem poveljevati takim junakom. Vam eksccelencia in vsem ljubim doma pa za docela opravičeno zaupanje in požrtvovalno skrb srčna zahvala. Vaše prijazne vrstice sem v celem obsegu naznanil. Sprejmite, eksccelencia, izraze visoke simpatije Vam udanega Colerus l. r., g. inf.«

Spominska plošča škofu Napotniku.

Dne 17. novembra se je vršila v Konjicah na Štajerskem jubilejna slavnost prevzvišenega kneza in škofa dr. Mihaela Napotnika, ta dan je namreč preteklo 25 let, odkar je bil prevzvišeni v Mariboru slovesno umeščen. Ob tej priložnosti so odkrili na rojstnem domu prevzvišenega, na Tépanjskem vrhu, spominsko ploščo.

Profesor dr. Karel Choudounský na praškem vseučilišču, znani prijatelj naših planin, je imenovan za dvornega svetnika.

Dr. Anton Zdešar je pisal nekemu misionškemu bratu iz francoskega ujetništva na Korziki, da se mu godi zelo slabo. Maševati ne smejo, upajo pa, da se jim bo to dovolilo. Ujetim duhovnikom ni treba delati, pač pa morajo delati lajki. Znancem se priporoča v molitev, ker je telesno oslabil. Kako se godi vojnim ujetnikom na Francoskem, pove dovolj to-le pismo nekega slovenskega ujetnika: Preljubi brat! Ker nisem gotov, si-li moje pismo od 25. septembra prejel. Ti naznanjam, da Tvojega pisma od avgusta nisem prejel. Svoje pismo sem naslovil v Italijo, ali odgovora nisem dobil. Opisal sem Ti, v kakem stanju se nahajamo. Tako je, da ne bi nikomur privoščil. Usmljenja vredni smo. Tu smo že od 10. septembra v nekem samostanu. 900 nas je Nemcev in Avstrijcev. Urejeno je vse po vojaško in zelo strogo. Vstati moramo ob 6. uri in delati po abecedi. Prihajamo na vrsto vsak drugi dan in moramo delati od jutra do večera. Celo kamenje moramo tolči in je vlačiti iz vode. Res — poniževalno delo. Posebno težko, ker mu nisem navajen. Kazni so vedno na dnevnem redu za vsako malenkost. No, jaz dosedaj še nisem bil kaznovan, ker pazim vedno. Poveljnik je zelo strog in neizprosni človek. Gorje mu, kdor se mu je zameril. Posebno na bogate gre brez obzira. Hrana je zelo pičila. Dvakrat na dan po pol litra juhe in kos kruha. To je vse. Revež tisti, ki nima krajcarja. Zato je pri meni še dobro, ker imam kak krajcar. Drago je precej in porabljam dnevno 2 in pol franka. Zelo dolg čas je tu. Zrak pa je jako dober. Za posteljo imamo nekaj slame. Slamnjak, odejo in drugo »posteljnino« sem si kupil sam. Na izprehod smemo po 2. uri na dan, a ne dalje od 1 kilometra. Listov ne smemo čitati. Ako kaj pišeš, piši čez Italijo. Tvoje pismo je rabilo en mesec, dobil sem je dne 25. septembra. To pismo sem oddal neki gospici, ki je bila pri nas, in se je vrnila v Nemčijo. Kajti pisma, ki niso pisana v francoskem jeziku, ne pošiljajo dalje in jih konfiscirajo. Bog daj, da bi kmalu vojna končala, kar srčno želim. O svoboda, kako neprecenljiva si! To izkušam sedaj, ko sem kakor tič v kletki. Jutri odide 200 žensk v Nemčijo. Glede Avstrijk se ni — tako se govori — še stavila tozadevna zahteva. Prosim sorodnike, naj molijo zame, da se rešim čimprej.

Vojno posojilo. »Družba sv. Mohorja« je podpisala 10.000 K vojnega posojila.

Transport ranjencev. Preko Št. Vida ob Glini je došel v Celovec dne 23. t. m. ob 10. uri ponoči poseben vlak z ranjenci s severnega bojišča. Sedežih ranjencev je došlo 327, ležečih 88. Nastanili so jih v raznih bolnišnicah.

Iz deželne norišnice je pobegnil Moric Soher, star 26 let, po poklicu trgovski pomočnik, rojen v Višpriyah pri Šmohorju.

Pretep. V soboto, 21. t. m. so iz mestne stražnice v Celovcu prepeljali v deželno bolnišnico nekega Alojzija Kramerja, ki ga je, najbrž med kakim preprirom, zabodel v pljuča neki rezervist. To se je zgodilo v Kollmannovi kavarni.

»Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču« na Štajerskem. Cesarski namestnik za Štajersko Manfred grof Clary-Aldringen je z odlokem z dne 8. novembra t. l. poveril gg. drž. poslance dr. Korošca, dr. Benkoviča in dr. Verstovška, da skrbijo za podporo vojakov, ki izpolnjujejo na bojiščih svojo plemenito domovinsko dolžnost. V Mariboru so nato takoj osnovali »odbor za podpiranje vojakov na bojišču«. V odboru so gg. dvorni svetnik Bedjanič, dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Pipuš in dr. Verstovšek.

Nasilen vojak. Rezervni infanterist pp. 7. Hugon Janach je dne 23. t. m. z bajonetom razbil šipe na vratih kavarne Kollmann. Razgrajča je aretirala vojaška patrolja.

Tretji armadni zbor — železni armadni zbor. Zborni poveljnik general pehote pl. Colerus je brzojavil štajerskemu namestniku grofu Claryju: Najtopleje se zahvaljujem za čestitke ob najvišjem odlikovanju, ki je moj junaški železni armadni zbor izbojeval. General pehote: Colerus.

Skladatelj »Naprej zastave slave« — Davorin Jenko umrl. V sredo ob 9. uri 35 minut zvečer je umrl v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 11 na svojem stanovanju znani

slovenski skladatelj slovenske narodne himne g. Davorin Jenko.

Poštnine proste pošiljatve za vojake. Da požrtvovalnemu patriotičnemu občinstvu, ki pošilja razne darove za vojake na bojišče in v bolnišnice, to delo olajša, je poštna uprava oprostila poštnine za več vrst pošiljatev. Tako je 12. avgusta odredila, da so za čas vojnega stanja poštnine proste denarne pošiljatve, kakor tudi zavoji z obvezami, perilom in drugimi darovi, ki se pošiljajo na avstrijsko družbo »Rdečega križa« in njene podružnice, če imajo na naslovni strani dostavek »vojaška podporna zadeva« in je podpisan odpošiljatelj. V podporo od vojnega oskrbovalnega urada v vojnem ministru uvedene zbirke darov v naturalijah za vojake na bojišču je z dne 11. novembra odrejeno, da se smejo zavoji s takimi darovi pošiljati po pošti pristojbine prosto, če ne tehtajo več kakor 20 kg in so naslovljene na vojni oskrbovalni urad na Dunaju ali na nabirališča darov v naturalijah, ustanovljene po večjih mestih. Na naslovni strani zavoja in na poštni spremnici pa mora biti zapisana pripomba »dar za vojno oskrbo«. Pošiljatve v krajevnem prometu in zavoji na posamezne osebe nimajo te ugodnosti. Dne 14. novembra je izšla odredba, da se smejo poštnine prosto pošiljati za bolne in ranjene vojake časopisi, knjige in druge tiskovine na vse zavode, kjer so nastanjeni ranjeni in bolni vojaki, če se k naslovu na bolnišnico pripiše »nabirališče (Sammelstelle Rdečega križa« in spodaj na levi strani »vojaška podporna zadeva«. Isto odredbo dovoljuje konečno, da se smejo z enakimi pogoji pošiljati tudi drugi splošno za bolne in ranjene vojake namenjeni darovi.

Določitev najvišjih cen za žito in moko.

Pod predsedstvom grofa Stürgkha se je vršila ministrska konferenca, ki so se je udeležili minister za notranje zadeve baron pl. Heinold, trgovinski minister dr. pl. Schuster, poljedelski minister Zenker in večje število funkcionarjev omenjenih uradnih oddelkov, da določijo najvišjo ceno za žito in moko. Pogovarjali so se o uspehih dogovorov zastopnikov obeh vlad v Budimpešti in določili smer za nadaljevanje dogovorov z ogrsko vlado.

Na srbskem bojišču je ugrabila smrt dr. Josipa Podobnik a. Utonil je v Drini. Bil je uradnik deželnega odbora kranjskega, prijeten družabnik in pobožen katoličan. Zapušča ženo in tri mesece starega otroka. — Na črnogorskem bojišču je pri Crkvici padel 9. novembra v štiridnevni bitki poročnik Ivan Pavšič, c. kr. računski oficial. Pokopali so ga z vojaškimi častmi ob pobožju gore Lisac.

Ruska krogla prodrla pevajoče grlo. Iz večstranskih osebnih poročil, kakor tudi iz dopisnic, vrnjenih s pripombo »retour — mrtev«, se da sklepati, da je padel na severnem bojišču pri Grodeku vrli narodni fant od 7. pp. 11. stot. Ferdinand Lužnik, po dom. Blatnikov v Zablatih pri Grabštanju. Njegov prijatelj g. Kulterer je pisal, da je padel dne 10. septembra, zadet v grlo. Štiri dni pred usodepolnim dnevom je pisal svoji sestri dobesedno sledeče: »Draga sestra! Poročam Ti, da sem še pri življenju, tudi hvala Bogu ranjen nisem, sem pri krepkem zdravju. Danes v nedeljo smo prav židane volje, tudi zapojemo še vmes. — Tukaj je občuten mraz. — Koncijanov Zepl je ranjen. — Žalibog mnogo tovarišev je izdihnilo svojo dušo na bojnem polju, izpolnili so svojo dolžnost; njih trupla pokriva tuja zemlja, njih duše so se preselile v drugo domovino, v obljubljeni deželo, kjer ni tuge in bridkosti; voljno so prenašali vse težave, neustrašeno so šli v boj, zato pa jih čaka zasluženo plačilo, zlasti lovorjev venec jih čaka v nebsih. — Ostali pa čakamo z božjo pomočjo sijajne zmage. — Vse za vero, dom, cesarja! Brat Ferdo!« — Pismo je datirano z dne 6. septembra. — Neki ranjenec — Slovenec z Zile — pri isti stotnji, ki se je zdravil v Inomostu, je pripovedoval njegovemu bratu, ki je povpraševal za F. Lužnikom, — jako ginljivo. »Ali tisti pevec iz Grabštanja?« vpraša Zilan. »Tisti je mrtev; poznala ga je cela stotnja in ga ljubila. Naredila sva skupaj tri naskoke, pri vsakem naskoku je pel — in vsi smo radi peli z njim. — Navduševal nas je: »Le po njih!« Po tretjem naskoku ga nisem več videl.« — Tako umi-

rajo na bojišču naši slovenski fantje, dobre volje in polni ljubezni do domovine. — Naj Ti bo, ljubi Ferdo, zemlja polna krvi, lahka. Koderkoli si hodil, si prepeval domoljubne pesmi, in pri pesmi te je zasačila smrt. — Odšel si za očetom, katerega smo položili v krilo matere zemlje štiri mesece — prej — gotovo sta se objela — v večnosti, oba ljubitelja verskih narodnih idealov!

Stoletnica rojstva dr. Fr. viteza Močnika. Dne 1. oktobra t. l. je minulo sto let, odkar se je porodil v Cerknem na Goriškem dr. Frančišek vitez Močnik. Kdorkoli je hodil v šolo, ga pozna po imenu. Slovenci smo skoro vse svoje staro plemstvo izgubili; potujčili so se. Naši sedanji plemeni-taši so si plemstvo priborili s hrabrostjo na bojišču, ki je lastna sinovom našega naroda, ali z »uma svitlim mečem«. Teh eden je bil tudi Močnik. Bil je velik učenjak na polju računstva, spisal nebroj računskih knjig, ki so še sedaj v rabi in za njegove izredne zasluge na šolskem polju mu je presvetli cesar podelil red železne krone III. reda in ž njim viteštvo. Močnikova zasluga je tudi bila, da so za Slovence odpravili trdonemške šole in začeli uvajati v ljudske šole slovenščino. Da so njegove knjige res izvrstne, o tem pričajo že njih mnogoštevilne izdaje. Še v šolskem letu 1892/3 se je uporabljalo na avstrijskih srednjih šolah devet Močnikovih knjig v nemškem jeziku, osem v italijanskem, pet v hrvatskem, štiri v poljskem, štiri v rusinskem, štiri v slovenskem in dve v rumunskem, skupaj v 36 izdajah. Še večja pa je množina njegovih knjig za ljudske šole. Ž njimi je Močnik preskrbel ljudske šole vseh avstrijskih narodov. Njegove knjige so se uvedle tudi na Nemškem in Ogrskem. Slovenci smo sicer mal narod, a iz naše srede je izšlo lepo število učenih mož, ki niso samo ponos našega naroda, ampak tudi dika cele naše Avstrije. Slovenci nismo zajemali samo iz duševnih zakladov drugih narodov, ampak smo se odolžili tudi drugim narodom na vseh poljih ved in učenosti in so tudi vsi drugi narodi naše monarhije uživali sadove iz našega rodu.

Dvor. Na polju slave je obležal Franc Huter, dimnikar v Vrbi, star 32 let. Padel je koncem avgusta kot prva žrtev vojne iz dvorske župnije.

Sveta vojska.

Deset zapovedi, najbolj potrebnih sedaj vojakom, koristnih vsem pivcem, prijetnih vsem pametnim in razsodnim!

Društvo zdravnikov-abstinentov v Karlovih varih je izreklo naslednje izjave, ki jih je »Katholisches Kreuzbündnis« (za Nemce istoveljavno društvo, kot je za Slovence »Sveta vojska«), sestavil v obliki deset zapovedi ter jih je nedavno razglasil. Glase se:

1. Opijanljive alkoholne, gostilniške pijače zmanjšujejo telesno zmožnost za delo; kdor jih ne pije, zamore dalje in bolj vztrajno korakati.

2. Opijanljive pijače zmanjšujejo odporno silo zoper bolezni; kdor jih nič ne pije, tisti manj lahko zboli in se ne prehladi tako hitro pri nenadnem ohlajenju ali če se ne hudo premoči; tisti boljše prebavlja ter je bolj varen pred nalezljivimi boleznimi. V vseh armadah so bili na splošno zdržni vojaki najbolj zdravi.

3. Opijanljive pijače storijo človeka ohlapnega, mlahavega; po njih užitku se izpostavlja nevarnosti solnčarice in podobnim nezgodam.

4. Opijanljive pijače zmanjšujejo pri streljanju gotovost za cilj. Zdržniki pogodijo pod enakimi okolnostmi veliko več, nego pivci.

5. Opijanljive pijače ovirajo pazljivost in hitro odločitev; kratijo namreč budljivost, ker delajo človeka zaspanega.

6. V prav nobenem položaju, ki se more vojaku pripetiti, mu ne koristijo opijanljive pijače. One ne krepčajo, ne redijo in ne grejejo; nasprotno je zelo nevarno piti alkohol ob velikem mrazu, ker alkohol pospešuje zmrznjenje.

7. Opijanljive pijače ne gasijo žeje, marveč žejo šele povečajo. Malo mrzle kave ali čaja resnično žejo najboljše pogasi.

8. Tudi ni res, da se sumljiva voda s pomešanjem opijanljivih pijač napravi užit-

na in neškodljiva. To je kratko: prazna vera. Neškodljiva postane slaba voda le, ako se prekuha ali se ji doda citroninega (limoninega) soka.

9. Opijanljive pijače škodujejo vztrajnosti in korajži. Po alkoholu izzvana, hitro vzplamteča hrabrost jako kmalu zopet izgine; ostaneta pa le obup in malodušnost. Brezmiselno preziranje nevarnosti pod neposrednim vplivom alkohola je ravnotako škodljivo in nevarno kot bojzljivo obotavljanje med poznejšim učinkom. Uživanje alkohola škoduje bolj kot vse drugo reda pri moštvu in vojaški disciplini.

10. Opijanljive pijače so v kvar najlepšim moškim čednostim. Pač pa alkohol pospešuje grdo krutost, brezsrčnost, sebičnost ter oškoduje ljubezen do bližnjega in značajno vojaško tovarištvo.

Zato naj bi se vsi vojaki med vojsko popolnoma zdržali vsake opijanljive, alkoholne pijače. Znan je rek mislecev, da zmaguje v vojski ono ljudstvo, ki zavživa najmanjšo množino alkohola.

× × ×

Vsi, ki ste to brali, opozorite vse svoje znane ali sorodne može-vojake na te zdavniske izjave; s tem storite le dobro patriotično delo, kajti njih dela in uspehe privedete bliže vojni zmagi. Zarotite jih, da se ne spozablajo preveč tudi ob nedeljah oni, ki so spuščeni za nekaj ur na nedeljski dopust.

Gospodarske stvari.

RAZGLAS

o skušnji za kovače iz podkovstva, kiniso obiskovali podkovske šole.

Vsled odloka c. kr. deželne vlade z dne 2. novembra 1914, št. 30.048, se bo vršila skušnja iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole 30. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani na Poljanski cesti.

Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri c. kr. vladnem svetniku Ivanu Mundi (veterinarski oddelek deželne vlade) v Ljubljani do

15. decembra 1914

prošnjo za sprejem k skušnji, ki naj ji prilože:

1. učno spričevalo iz kovaštva in
2. potrdilo o najmanj triletni službi kot kovaški pomočnik. (Odredba ministrstva za notranje zadeve z dne 27. avgusta 1873).

C. kr. kmetijska družba kranjska.

RAZGLAS

o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani.

Novi šestmesečni šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani se prične dne 4. januarja 1915, če ne pride kaj vmes, kar bi pričetek tega tečaja onemogočilo.

Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa.

Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem ter naj ji priloži:

1. krstni list;
2. domovinski list;
3. šolsko spričevalo;
4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru;
5. npravstveno spričevalo;
6. potrdilo, da je že najmanj dve leti bil za kovaškega pomočnika.

Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se

do 15. decembra t. l.

pošljejo ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani.

Šola bo trajala do konca junija 1915.

Kdor dobro prestane skušnjo, more po postavi iz leta 1873. dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa ne more nihče postati podkovski mojster.

Pouk v šoli je brezplačen, učenci morajo skrbeti le za hrano ter za potrebne učne knjige. Stanovanje imajo učenci v zavodu.

Doslej so bile za revne učence podkovske šole na razpolago državne in deželne

podpore v znesku po 100 K, ker sta pa c. kr. kmetijsko ministrstvo in deželni odbor ustavila zaenkrat vse podpore, se tozadevno ne more nikomur ničesar obljubiti in naj torej vsak prosilec računa z dejstvom, da se bo moral ob svojih stroških prehranjevati.

Učenci naj se zglase en dan pred šolskim pričetkom v podkovski šoli na Poljanski cesti.

Ker je v slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev, ki bi mogli zdraviti tudi kopitne bolezni, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živine in mesa, naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača ter živinskega in mesovnega oglednika.

Frančišek Povše,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

C. kr. veterinarski nadzornik Alojzij Paulin, od c. kr. deželne vlade imenovan začasni ravnatelj podkovske šole.

Najnovejša poročila.

NAŠE ČETE V BOJIH NA RUSKO-POLJSKEM DOSLEJ UJELE 29.000 RUSOV IN ZAPLENILE 49 STROJNIH PUŠK.

Dunaj, 25. novembra. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Silovite borbe na Rusko-Poljskem se nadaljujejo. Naše čete so doslej ujele v tej bitki 29.000 Rusov in zaplenile 49 strojnih pušk kakor tudi veliko drugega vojnega materijala.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

NAŠE ZMAGE V KARPATIH.

Budimpešta, 26. novembra. (Kor. urad.) Ogrski brzojavni urad poroča: Naše čete so z uspehom pričele potiskati nazaj čez Karpate v komitatu Ung in Zemplin vpadle Ruse. Podrobnosti se še ne morejo poročati, vendar je gotovo, da je prelaz zopet v naših rokah. S tem je komitat Ung očičšen Rusov. Tudi gornji del komitata Zemplin vpadli sovražnik se je moral umakniti.

Budimpešta, Ogrski brzojavni in korespondenčni urad poroča iz Nyiregy-Haze z ozirom na neko vest velikega župana v Ungvaru, da so naše čete pobile sovražnika, ki je udrl čez uskoški prelaz, ter ga pregnale iz dežele. Kakor poroča veliki župan komitata Zemplin, so naše čete obkobile sovražnika, ki je udrl v zemplinski komitat in ga pobile. Ruske izgube so tu zelo velike. Sovražnik se povsod umika iz dežele.

VOJSKA S SRBIJO.

Dunaj, 25. novembra. (C. kr. kor. urad.) Z južnega bojišča se uradno poroča: Naše čete so po težkih bojih že prestopile močvirno nižino reke Kolubara in v napadu deloma zasedle vzhodne višine. Več hudih protinapadov sovražnikovih rezerv je bilo z velikimi srbskimi izgubami odbitih. Ujeli smo veliko ujetnikov in vojaških beguncev. Južnovzhodno od Valjeva so zavzele naše čete s snegom pokrite grebene vrhov Kaljen in Suvobor, kjer smo ujeli včeraj zopet 10 častnikov in nad 300 mož ter zarubili tri strojne puške.

NEMCI ZMAGOZAVESTNI.

Berolin, 25. novembra. (Uradno.) V Vzhodni Prusiji so naše čete odbile vse ruske napade.

Izjalovila se je ruska ofenziva, podvzeta iz smeri od Varšave v okolici Lowicz—Strykow—Brzeziny. Tudi v okolici vzhodno od Czenstohowa so bili pred našo fronto zlomljeni vsi ruski napadi.

Najvišje vodstvo armade.

NOVI NAPADI V FRANCJI.

Amsterdam, 26. novembra. »Daily Chronicle« poroča, iz severne Francije: Nemci napadajo že 48 ur z veliko močjo francoske in angleške čete na fronti pri Yseru in pri La Basse. Bitka je glede na obseg in silovitost podobna bitkam ob reki Marne in Yseri. Nemci so začeli napad z ojačenji in novimi topovi. Zavezniki rabijo najtežje topove.

JAPONCI NA EVROPSKEM BOJIŠČU.

Pariz. Državnik Pichon naznanja v nekem članku prihod japonskih čet na evropsko bojišče.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

TURŠKO POROČILO.

Carigrad, 26. novembra. Iz turškega glavnega stana se poroča, da se je morala turška ofenziva v Kavkazu vsled slabega vremena ustaviti. Tudi Rusi se nahajajo v svojih postojankah na meji. Naše čete, ki so udrle v okolico Tschoroch, so priborile novo zmago. Zasedle so Nergul, prekoračile Tschoroch v bližini Burtschika in zasedle tudi to postojanko. Sovražniku so vzele več topov, ambulanco, 100 konj, več dinamita in artiljerijsko municijo.

PORTUGALSKA V VOJNEM STANJU.

London. »Reuter« poroča iz Lizbone 24. t. m.: Ministrski predsednik je podal pred zbranimi poslanci in senatorji izjavo. Kongres je nato soglasno odobril zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da sme glede na zvezo z Anglijo v sedanjem mednarodnem sporu nastopiti tako, kakor se ji zdi primerno. Vlada se tudi pooblašča, da ukrene za to potrebne odredbe. Časopisje sodi, da se 24. ali 25. t. m. odredi delna mobilizacija. Vojni minister izda oklic prebivalstvu.

Tržne cene v Celovcu

19. novembra 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	34	53	36	12	20	30
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	35	08	37	48	18	—
Oves	21	—	22	50	7	60
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—	—	—
Turščica	31	48	—	—	17	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	8	88	11	11	4	40
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	7	20	—	—
„ kislo	5	—	6	30	—	—
Slama	—	—	—	—	6	20
Zelnate glave po 100 kos.	15	—	18	—	—	—
Repa, ena vreča	1	60	2	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 „	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	40	—	—
„ sur. 1 „	2	—	2	20	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	—	—	26	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	20	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	—	—	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	—	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	710	—	—	—	2	2	
„ za vožnjo	480	540	—	—	10	8	
Junci	300	410	—	—	6	4	
Krave	240	530	70	74	66	42	
Telice	310	360	72	—	4	3	
Svinje, pitane	—	—	—	160	164	18	
Praseta, plemena	16	56	—	—	220	180	
Ovce	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	

Književnost.

Izpod črno-rumene zastave. Zanimivi dogodki in slike iz vojnega viharja v Avstriji leta 1914. Za mladino in preprosto ljudstvo priredil in izdal Anton Kosi, nadučitelj v Središču. Str. 36. Cena 40 vin., pri večjem naročilu znaten popust. Čisti dobiček je namenjen »Rdečemu križu«. Dobi se pri izdajatelju v Središču in pri vseh večjih knjigotržcih. Zbirka dogodkov z bojišč je prav primerna; posebno dobrodošel bo dodan tolmač vojaških izrazov in manj znanih besed.

»Domača knjižnica« je naslov novemu zborniku, ki začne izhajati v kratkem. Namen ji je prinašati predvsem prevode iz svetovne knjižnice in to za tako nizko ceno, da si jih lahko omisli vsaka hiša. V dolgih zimskih večerih bodo zvezki »Domače knjižnice« vaši najboljši drugič. V svojem jeziku spoznate slavne pisatelje velikih narodov. Našim ranjencem in bolnim vojakom ne naredite večjega veselja, kakor da jim naročite »Domačo knjižnico«. Zvezki »Domače knjižnice« naj tvorijo v resnici podlago domači knjižnici, ki si jo naj prekrbi vsaka slovenska hiša. Posamezni sešitki bodo imeli velikost 19 × 27 ter obsegali 64 strani in to za ceno 30 vin. Prvi zvezek, v manjšem obsegu dobi popolnoma zastoj vsakdo, ki ga želi. Pošljite takoj svoj naslov založniku Ljud. Koserju, Juršinci pri Ptuj, Štajersko, da dobite takoj, kakor hitro izide, prvi sešitek zastoj in brez vsake obveznosti na ogled. Pač pa prosi založnik, da priloži vsakdo pozneje, ko pošlje naročnino, vsaj 5 vin. za »Rdeči križ«. Zvezki »Domače knjižnice« se ne bodo dobivali po knjigarnah, temveč samo pri založniku. Ne odlašajte dolgo, temveč pišite še danes dopisnico, da ne zamudite te ugodne prilike.

Hudodelstvo je, otrokom dajati žganja!

Ali ste že pridobili „Miru“
-- novega naročnika? --

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila kuzozskoškofjskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913 po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino ržling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“ po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2.30. — Kletki nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Dražba občinskega lova

obsegajoč devet katastralnih občin občine Ojstrica pri Spod. Dravogradu, segajoč od Labuda do štajerske meje, se bo vršila

dne 15. decembra 1914, točno ob 9. uri dopoldne.

Izklicna cena je K 1100.—, kavcije je položiti pred dražbo K 110.—. Interesente vabi

predstojništvo občine Ojstrica.

ZASTONJ

dobi vsakdo 2 para močnih ženskih ali moških nogavic, 3 lepe žepne robce, 1 volneno ruto za na glavo ali moški klobuk, kdor naroči: 4 1/2 m finega volnenega zimskega blaga za žensko obleko v poljubni barvi za: K 9.50 ali v boljši kakovosti za K 12.50

SAMO v Prvi gorenjski razpošiljalnici IVAN SAVNIK, Kranj št. 162.

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 0/0

od dneva vloge
do dneva vzlaga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebase vrednostne papirje in
vnučuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 0/0 naprej.